

festinantes, nitentes præire suum ductorem, et fortius quam idem; quod magna est fatuitas. Gratia Dei est ductor ille, sicut dictum est. Qui ergo non potest, aut dignatur expectare spatium temporis pro motu gratiæ istius et auxilii, jure eam perdit et aliâ vice ipsam pro libitu suo tam citò non reperiet.» Porro hæc stultitia multò intolerabilior erit, si error hic a ductore humano suggeratur, non attendente ductum gratiæ, sed proprium præjudicium, quo præsumit animas in altum subito tollere, quæ deinde lapsu graviore ruunt.

§ 364.

SEPTIMO : VOLUNTATEM PROPRIAM ABNEGARE DOCEAT.

Septimò. Observet Magister, quòd *voluntas propria* venenum sit perfectionis, et virtuosi voluntati propriæ addicti laborant multùm et merentur parum, et opera quæ offerunt Deo, sunt veluti lapides ordinarii, cum e contra perfectorum, qui voluntatem suam in manus Superiorum resignant et Deo offerunt, opera sint adamantes eximii pretii. Certè quantum quis in perfectione proficit, tantum enim Deus intus ad abnegationem movet. Perfectus, et voluntati propriæ addictus contradictionem involvit. Quippe Christus D. ipse ait, *Joan. vi, 38 : Descendi de celo non ut faciam voluntatem meam, sed Ejus qui misit me.* Ostendens aliam viam ad cælum nobis non patere, nisi non nostram, sed Dei voluntatem faciendo.

CAPUT II.

QUOMODO MAGISTER SPIRITUALIS INCIPIENTES, PROFICIENTES ET PERFECTOS JUVARE DEBEAT.

§ 365.

MAGISTER SPIRITUALIS CAPACITATEM NATURALEM SUI DISCIPULI BENE PERSPECTAM HABEAT.

Necessitate et qualitatibus necessariis Magistri spiritualis in priori capite expensis, ad considerandas partes officii sui, et quomodo incipientes, proficientes et perfectos in viâ perfectionis juvare et dirigere debeat, progredimur. Quo munere ut rite fungatur, imprimis *capacitatem naturalem* ad perfectionem evangelicam sui discipuli bene perspectam habeat.

QUE ALIQUO MODO AD PERFECTIONEM PRODESSE POTEST.

SCHOLIUM. Capacitas naturalis ad perfectionem et dona gratiæ non sumitur hic positivè, sed negativè, quatenus solùm majorem capacitatem præstat, absque eo, quòd dicat aliquam connexionem, et multò minus, quòd mereatur, nequidem de congruo, aliquid supernaturale. Unde que hic de capacitæ naturali dicuntur, sumenda sunt, non ut semper, sed frequenter ad nitium Dei, communitè modo conaturaliori operari volentis, ita contingat, licèt is subinde magis sensibiliter jure suæ gratiæ utatur, quam extraordinariè largitur, omnemque incapacitatem supplet, ut nimirum appareat, gratiam semper esse donum gratuitum et gratiam. Vide S. Salesium, 1. 42 de *Amore Dei*, c. 1.

§ 366.

IN QUO CONSISTAT CAPACITAS NATURALIS.

Capacitas hæc naturalis ad gradum heroicum perfectionis conducens, 1. consistit in bono intellectu quieto et veritatis

amante, potius quam arguto, subtili et ad iracundiam prono : quia nimium arguti solent esse novatores, et ad facienda verba quam opera virtutis ac perfectionis faciliores.

II. Consistit in bono, maturo et tempestivo *judicio* ; si enim fuerit parvum, nunquam aliquid boni eliciet.

III. Consistit in bonâ *indole*, facili, docili, mansuetâ, civili et amabili, quæ bonum ductu naturæ appetit, malumque fastidit ; si autem indoles fuerit proterva, contumax, inconstans, et ad malum ac superbiam proclivis, difficulter quis seipsum vincet, et vix observatâ lege Dei obligationes sui status adimplebit.

IV. Consistit in *non objectâ* ad pravos mores *inclinatione*, cum e contra nobilis conditio, humilitate præmunia, miræ capax sit omnis sanctitatis.

V. In quodam *ingenio ingenio*, veritati addicto, omnis duplicitatis, affectationis, fictionis et malitiæ inimico, quia genus hominum versipelle, proditorium, et plerumque sinistra intentione laborans non sinit rectâ ire ad perfectionem.

VI. *Ætas* sit competens, nec nimium *puerilis*, nec valde *prosecta* : quare tempus commodissimum auspiciendæ perfectionis est juvenes et adolescentia priusquam vitiosæ sæculi habitus radices agant, passiones adolescant, et cum excessu prævaleant : tunc temporis vires ad penitentiam suppetunt, puritas ad conscientiam, vis ad tolerandum cum patientiâ, et facilis docilitas pro promptâ executione præstandâ mandatis obedientiæ.

QUINAM INCAPACES SINT NATURALITER.

SCHOOLA. Spendum temporis est, multum laboris impendere in materiâ spiritûs cum hominibus incapacibus ; quales sunt homines hebetis intellectûs, distorti iudicii et pravi ingenii, quorum passiones æque frequentes sunt ac vehementes, et rationem crebro excœquant. Multum in illis erit, si legem Dei et obligationes sui status ad professionis adimpleant. Solent spiritualibus esse inimici et dia-

metro oppositi, utpote qui, gravitate et modestiâ, eorum incompositas actiones modumque vivendi secularem, de quo gloriantur, taciti æccusant. Hoc genus hominum ruita sunt alienis familiæ religiöse, siquidem cum sint valde incapaces omnis boni, capacissimi sunt omnis mali.

§ 367.

CAPACITAS SUPERNATURALIS IN QUO CONSISTAT.

Defectus capacitatis naturalis ad perfectionem suppletur per *capacitatem supernaturalem*, quæ I. consistit in quantitate et qualitate *primæ vocationis*, quæ solet esse ad instar dotis, quâ pater filium in illo statu collocat, ex quo ordinatiô fausta vel infausa ejus vita dependet.

II. Consistit in *inspiratiônibus*, seu piis affectibus in animâ frequenter prævalentibus, qui sunt veluti pulsus gradum perfectionis indicans, ad quam Deus animam disponit et vocat, suntque semina sanctitatis.

III. In *inclinatione singulari ad quasdam virtutes*, quæ cum inclinatione et propensione naturali magis conveniunt.

IV. Collici potest a Magistro ex dono *oratiônis*, ejusque gradu, quo a Domino donatus est discipulus.

V. Ex *appetitu, gustu et applicatiône* in res spirituales, ex piis materiis, quibus magis trahitur.

VI. Ex intentione, quæ frequentius in ejus operibus primatum tenet.

VII. Ex perfectione, quâ pia *desideria* alit, et quomodo vocationem suam æstimet.

UNDE HÆC CAPACITAS COGNOSCI POSSIT.

SCHOOLA. Hæc omnia Magistro, in ratione conscientiæ a discipulo reddendâ, sient perspicua : tum secundum capacitatis modum magnæ vel parvæ perfectione et sanctitate animam discipuli imbuerè studeat Magister : et quia plerumque sanctitas capacitati naturali

se accommodat, in pueris puerilis, in hebetibus hebetata, in prudentia carentibus intempestiva, in feminis honesta, abscondita, pudica, solitaria; in juvenibus animosa et valida, in senibus venerabilis, quieta, prudens et affatum experta esse solet. Ut autem Magister secundum capacitatem discipulum suum ad perfectionem rite manducat, ante omnia vocationem ejus divinam ad certum vite statum rite cognoscere allaboret, de qua proinde modò agendum. Unde sit

§ 568.

VOCATIO DEFINITUR.

Vocatio est pia quedam inspiratio, seu illustratio in intellectu, et quoddam sanctum desiderium, seu motio in voluntate, quibus nos Deus ad superiorem statum sui divini famulatus vocat.

VOCATIO ALIA NATURALIS, ALIA SUPERNATURALIS.

Scholium. Vocatio Dei duplex distingui potest : una quæ fit per providentiam Dei naturalem, per instinctum et inclinationem naturalem ad hunc potius quam alium statum, prout requiritur ad bonum commune, in quem finem unumquemque præparat dotibus aut talentis naturæ ad hunc vel illum statum proportionatis, hunc nobilitate, illum divitiis, alium fortitudine corporis et animi, etc. Vel contra hunc facit natalibus humilem, illum paupertate pressum, alium vicibus debilem, etc. Alia est vocatio Dei supernaturalis, quæ fit per providentiam Dei supernaturalem, seu inspirationem piam, quæ modò definita fuit.

§ 569.

DEUS OMNES AD ECCLESIAM VOCAT.

Deus ad Ecclesiam suam omnes nullo excepto vocat : infideles, ut fideles fiant, fideles verò, si forte sint peccatores, ut iusti evadant. Ita Tridentinum, *Sess. vi, c. 5* : « Declarat, ipsius justificationis exordium in adultis a Dei per Christum

Jesus præveniente gratiâ sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, quâ nullis eorum existentibus meritis vocatur. » Unde etiam *Joan. i, 9* dicitur : *Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Scilicet illuminatione saltem inchoatè sufficienti ad omnes, et ad alios magis vel minus copiosè sufficienti, ad alios efficaci, et ad prædestinatos sive interruptim, sive non interruptim, usque ad certum efficaci, juxta illud *Rom. viii, 30* : *Quos autem prædestinavit, hos et vocavit, et quos vocavit, hos et justificavit.*

§ 570.

DEUS OMNES AD ALIQUEM STATUM VOCAT.

Intra hanc ipsam Ecclesiam Deus singulos fideles ad statum aliquem vocat, qui ipsis ad æternam salutem et bono communi magis expediat. Patet 1° ex S. Scripturâ, in parabola de operariis in vineam Missis, *Matth. xx.* Item in parabola de invitatis ad cœnam magnam, *Luc. xiv, 16* : *Et vocavit multos.* Rursus ex parabola de talentis, *Matth. xxv, 14* : *Vocavit servos suos, et tradidit etc. unicuique secundum propriam virtutem.* Idipsum docet S. Paulus, *Rom. xii, 4*; *1 Cor. xii.* Et ad *Eph. iv,* dicit : *Obsecro vos ego vincetus in Domino, ut dignè ambuletis vocatione, quâ vocati estis.* In quem locum S. Thomas, *Lect. 2*, ait : « Talenta a Domino ideo in tres classes divisa esse, quia omnis multitudo dividitur in summum, et infimum, et medium. » Ratio 2° est, quia cum Ecclesiæ sit domus et regia Dei, et corpus mysticum, cujus caput est Deus in Christo, consequens est, ut sicut paterfamilias in domo, sicut rex in regiâ suâ diversa officia et munera distribuit, atque in corpore humano Auctor naturæ diversa membra pro diversis unius animæ operationibus ordinat, ita Deus in Ecclesiâ suâ diversos fidelium status constitueret, et ad singulos vocaret homines aptiores, ad quos proinde omnes plusquam paternâ providentiâ vocat, juxta illud *Sap. xiv, 3* : *Tua autem, Pater, providentiâ gubernat. Et, Is. xlii, 2* : *Ego Dominus Deus tuus, docens te utilia, gubernans te in viâ quâ ambulas.*

etiam de his non esse multum que sibi illis non sunt
 «... quibusque...»

VARIU STATUS.

Scholium. Status fidelium in Ecclesia sunt triplicis generis: scilicet laicorum, clericorum et monachorum. Inter laicos, seu sanctos laicos, alii sunt reges, gubernatores, iudices, milites, nautae, agricolae, alique mechanicis, et conjugatis, etc. Inter clericos eminet Papa cum caput Ecclesiae; deinde Cardinales, Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi, Archidiaconi, Canonici, Parochi, Concionatores, Catechistae, etc. Inter monachos et religiosos, alii vitam contemplativam, alii activam, alii mixtam, pro diversis religiosorum Ordinum institutis profitentur.

§ 571.

DEUS VOCAT AD STATUM LAICALEM ET SÆCULAREM.

Deus quos vult, secundum consilium voluntatis, ad statum laicorum, seu secularium, et in eo alios in reges, gubernatores, et iudices vocat, alios militiae, alios nauticae, alios mechanicae, alios agriculturae etc., adscribit, alios ad conjugium, alios ad calibatum vocat, Prob. 1° ex S. Scripturâ de regibus etc., *Prov. viii, 13*; *Per me reges regnant, et legum conditores justa decernunt; per me principes imperant et potentes decernunt justitiam.* De conjugibus et his qui caelibes sunt, sive virgines, sive viduae, ex professo tractans S. Paulus, *I Cor. vii, 7*, ait: *Unusquisque proprium donum habet a Deo, alius quidem sic, alius autem sic.* De reliquis patet ex *Gen. iv*, ubi narratur ab exordio variae hominum inclinationes colentium artes pastoritiam, agrariam, musicam, fabri ferrariam etc., et planè supponitur fuisse inclinationes a Deo inditas: sicut et *xv, 7*, Abraham et vernaculi sui rem militarem strenuè exercuerunt. Innumera sunt passim exempla in sacris litteris de regibus, iudicibus, conjugatis, virginibus, viduis, militibus, artificibus templi et palatii salomonici etc., a Deo ad hæc munera destinatis; 2° Patet ex *PP. S. Basilii, Serm. de Adic.*, sub init. docet: « Benignissimus Deus, ut salutem nostram provideret, hominum res duplici vitæ genere distinxit,

caelibes; unam for caelibes, hanc dicitur de amatores
 conjugio videlicet, virginitateque, ut qui virginitatis ferendo certamini pares esse non possent, hi sibi uxorem adjungerent. » Et in exemplum affert Abraham, Job, Davidem, Danielelem, Samuelem etc. S. Chrysostomus, *l. 3, adv. vituper. vit. monast.*, ait: « Quid igitur? omnes, qui matrimonio vinculis adstricti sunt, peribunt? Non equidem dico, sed majoribus ad servari possint, laboribus eis opus esse, confirmo ob imminentem necessitatem. » S. Ambrosius, *l. 1, 4, c. 44*, in genere docet: « Unusquisque suum ingenium offert et ad id se applicet, quod sibi aptum elegerit. » Ubi varia officia percurrit S. Hieronymus, *l. 1, adv. Jov.*, sub init., docet: « Scimus in domo magnâ non solum vasa esse aurea et argentea, sed et lignea et fictilia: et super fundamentum Christi, quod Paulus architectus posuit, alios aedificare aurum, argentum, lapides pretiosos, alios contrario foenum, ligna, stipulam. Non ignoramus honorabiles nuptias et torum immaculatum... sed ita nuptias recipimus, ut virginitatem, quæ de nuptiis nascitur, præferamus. » Similiter S. Augustinus omnem statum probat, licet unum alteri præferat: uti *l. de Bon. conj.*, *l. de Bon. vid.*, *l. 1 de Mor. eccl.*, c. 32. Et S. Bernardus, *Serm. 46. in Cant.*, ait: « Notandum verò, pulchrè omnem Ecclesiam statum brevi vorticulo comprehendens; auctoritatem scilicet Prælatorum, Cleri decus, Populi disciplinam, Monachorum quietem. In horum prorsus, cum rectè sunt omnia, Mater Ecclesia consideratione letatur, et tunc ea quoque offert intuenda dilecto, cum ad bonitatem ejus, tanquam omnium Auctoris, refert omnia, nihil sibi ex omnibus tribuens. » 3° Batio est, quia status laicalis, seu secularis, regum etc. est necessarius ad bonum commune: ergo Deus, Sapientissimus totius mundi gubernator, ad conservandum bonum commune, quos vult, ad hunc statum vocat.

VOCATIO AD STATUM LAICALEM SUBINDE EST NATURALIS, SUBINDE SUPERNATURALIS.

Scholium. Vocatio ad statum laicalem, seu secularem, communitè a Providentiâ divinâ naturali proficiscitur, per naturalem

inclinationem ad hoc potius quam illud officium vel artem; subinde tamen etiam est supernaturalis per inspirationem et auxilia gratiae: hinc matrimonium in novâ lege elevavit ad dignitatem sacramenti, ad quod per specialem gratiam vocationis preparat. Sic Moyses sub onere regiminis sui fatiscens providit, ut septuaginta seniores ab eo electi starent cum ipso prope Tabernaculum, *Nim. ii, 17*, dicens: *Ut descendam, et loquar tibi, et auferam de spiritu tuo tradamque eis ut sustentent tecum onus populi, et non tu solus graveris*; quo etiam spiritu duo descripti, pro humilitate ad Tabernaculum progressi non ausi, repleti fuerunt. Sic, I. *Machab. v*, Judâ in nomine Domini præstante, nonnulli ex ambitione eum emulari deceverunt, sed infeliciter, quia ipsi non evant de sensu virorum illorum per quos salus facta est in Israel. Imò pro re mechanica in construendo Tabernaculo, *Exod. 35*, Deus non solum accepit peritos in artibus naturaliter, sed etiam v. 30, specialiter duos in fabros vocavit, atque *ambos eruditiv sapientiâ*. Unde Rupertus, in *Exod.*, infert: « Quis dubitet, has, vel omnes hujusmodi artes esse Dei dona? Proinde in quocumque habentur homine artes tam utiles ac licitæ, diligendæ sunt et admonendi periti artifices, ut tanquam Dei talentum in lucrum expendant, quia non ipsorum facultas propria sed Creatoris, omnia tribuentis commissum est, et ab eis quibus tribuit ipse exacturus est. »

§ 572.

VOCATIO AD STATUM SÆCULAREM MATURE
RECOGNOSCENDA.

Porro in recognoscendâ et executioni mandandâ vocatione ad statum laicalem et sæcularem, variaeque ejus officia non temerè, sed *mature consilio procedendum est*. Nam in statu sæculari multæ difficultates et gravis salutis aeternæ pericula occurrunt, uti ex S. Scripturâ patet: sic, *Matth. xix*, libello repudiî a Christo abolito, dicebant Apostoli, v. 10: *Si ita est causa hominis cum uxore, non expedit nubere*. Certè indissolubilitas matrimonii illud in casu absentiae, morbi, uxoris odiosae, rixosae, deformis, spurcae etc. admodum difficile reddit. Deinde licet Apostolus, I *Cor. vii*, conjugium liberum permittat, hanc tamen permissionem valde modificat, v. 2: *Propter fornicationem unusquisque suam uxorem habeat*; v. 9:

Quòd si non se continet, nubat: melius est enim nubere quam uri. V. 28, de conjugatis ait: *Tribulationem tamen carnis habebunt hujusmodi*. V. 33: *Qui cum uxore est, sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, et divitis est*. Ubi ostenditur, etiam in matrimonio minimè defuturam, imò magis futuram tribulationem carnis propter onera uteri, partûs dolores, liberorum educationem, rixas domesticas, curas, sollicitudines, indigentiam necessariorum etc. Demum in ordine ad animam, cum cor inter Deum et mundum dividatur, illud vix totum Deo, super omnia amando reservatur. Rursus tam difficile est divitem esse prout saltem communiter a secularibus optatur, ac intrare in regnum cælorum, ut videatur impossibile: uti iterum Christus docet, *Matth. xix, 23*: *Amen dico vobis, quia dices difficile intrabit in regnum cælorum, et iterum dico vobis: facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum cælorum*. Quo audito, v. 25, discipuli dixerunt: *Quis ergo poterit salvus esse?* Ergo nihil rationabilis est, quam ut bene consideretur resolutio eligendi statum sæcularem aut conjugalem, non ex motivo vitioso, sed christiano, voluntatem Dei quaerendo, non impetum passionis sequendo, modumque vivendi eligendo, qui, attentis circumstantiis, unicuique, divino lumine implorato, ad aeternam vitam consequendam expediat.

§ 573.

REGULÆ PRO COGNOSCENDA VOCATIONE AD STATUM
SÆCULAREM.

Ex hoc sequentes regulas pro electione, et cognoscendâ vocatione ad statum sæcularem erueri licet.

I. Si quis ad statum sæcularis, quicumque sit, electionem moveatur temerè, *nihil de periculis anime curando*, sed solum libidini descendendi, honores consequendi, vel brutali more luxuriosis desiderii se devovendi, indulgendo; hic non fertur vocatione Dei, nec electionem facit christianam.

II. Si vocatio Dei, juxta indicia, vocet ad statum *perfectio- nis*, non est securum, sub quo vis prætextu humano et voluntario sistere in statu seculari : quia hoc non esset assumere viam, quâ Deus vocat, sed quâ quis vult Deum trahere ad se.

III. Sufficit quòd vocatio ad statum *religiosum* sit ad statum perfectionis, ut stultè talis sistere sive in se, sive in aliis con- temnatur, quasi verò, qui nobili genere nati sunt, et deliciis ac honoribus affluere possunt, de induendo habitu sordido et austero intra claustra ne cogitare quidem debeant.

IV. S. Salesius, l. 8 de *Amore Dei*, c. 8, hanc regulam præscribit : « Potest quis vendere quæ habet, et venditorum non dare pauperibus pretium, eò quòd non eò perfectionis assumat, ut talem faciat renuntiationem. Potest etiam inire matrimonium, quia honestè amat feminam aliquam, vel quia non tantum habet virum, ut eò continuum carni et sanguini in- dictet bellum. At prosteri, se nolle sequi consilia, imò ne unum quidem eorum, id fieri non possit absque notabili contem- ptu ejus qui dat. »

V. S. Ignatius, in suis *Exerc. heb.* 2, die 3, præscribit : « Errant, qui uxorem ducere primitus, aut ecclesiasticum munus, seu beneficium adipisci statuunt, atque ita demum postea Deo inservire ; nientes præposterè sine, ac medio, nec ad Deum tendentes rectè, sed obliquè, ipsum ad perversa vota sua pertrahere conantes. »

VI. Idem Sanctus, in *Direct. Exerc.*, c. 24, n. 4, ex quodam ejus scripto, monet : « Debere instructorem ita dispo- nere eum, qui est in exercitiis, ut omninò resignatus sit, tam ad consilia sequenda, quàm ad præcepta ; imò verò, quantum in ipso est, magis inclinatus sit ad consilia, si id majus Dei obsequium fuerit. » Addit : « Majora utique signa requiri ad statuendum, quòd ea sit Dei voluntas, ut quis in eò statu maneat, in quo satis sit servare præcepta, quàm ut viam consiliorum ingrediatur, quia Dominus tam apertè ad consilia exhortatus est : at verò in illo statu magna ostendit esse peri- cula. »

VOCATIO AD DIGNITATES CIVILES BENE EXPENDENDA EST.

Polissimum verò, *vocatio ad dignitates civiles*, regum, gubernatorum, judicum etc., bene *expendenda*, et secundum Deum specialissimè dirigenda est. Ita Ludovicus a Ponte, l. 2 *Perf. Christ.*, tr. 1, c. 5. Cujus ratio est, quòd hujusmodi dignitates civiles maxime virtute christianâ indigeant, ut homo in illis non modò seipsum, sed et alios juste regat : quòd sanè inter tot pericula ambitionis, superbia, avaritiæ, injus- titiæ etc., difficillimum est. Ideo miserrium erit, et quasi dimidium viæ ad perditionem, si quis inconsultis Deo et bonis consiliariis, nec divinâ ope imploratâ, non vocatus in tales dignitates se intrudat, et per fas ac nefas in illas irrumpat, de quibus, *Osee vii, 4*, dicitur : *Ipsi regnaverunt et non ex me : Principes exstiterunt, at ego ignoravi*. Ubi notat Cornelius a Lapide : « Taxat ipso reges Israël, quòd non ex eo sed ex se regnaverunt. Quia scilicet aliqui ex his tyrannicè regnum in- vaserunt, ut Zamri, Amri, Sellum, Manabem, Phaceja, Phacee, et Osee, sub quibus prophetavit hæc Osee. Alii verò, ut Jeroboam, Jehu etc., licet à Deo viderentur designati, vel electi, tamen non tam ex divinâ auctoritate et voluntate, quàm ex propriâ cupiditate et regnandi libidine regnum inie- runt. » Meritò proinde omnes Regentes illud, *Sap. vi, 2*, attentè considerare debent : *Audite reges, et intelligite, dis- cite judices finium terre, præbete aures, eos qui continentis mul- titudines, et placetis vobis in turbis nationum : quoniam data est a Domino potestas vobis, et virtus ab Altissimo, qui inter- rogat opera vestra, et cogitationes scrutabitur... Horrendè et cito apparebit vobis : quoniam judicium durissimum his qui præsumt fiet. » Quare S. Thomas, *Lect. 1*, in *Ep. Rom.*, ob- servat : « Regia potestas vel cujuscumque alterius dignitas potest considerari, quantum ad tria. Uno quidem modo, quantum ad ipsam potestatem, et sic est à Deo : *Per me reges**

regnant, *Prov.* viii, 15. Alio modo potest considerari, quantum ad modum adipiscendi hujusmodi potestatem: et sic quandoque potestas est a Deo, quando scilicet, aliquis ordinale potestatem adipiscitur secundum illud, *Hebr.* v, 4: *Nemo sibi honorem assumit, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron.* Quandoque verò non est a Deo, sed ex perverso hominis appetitu, qui per ambitionem vel quocumque alio illicito modo potestatem adipiscitur; *Amos* vi, 14: *Numquid non in fortitudine nostrâ assumpsimus nobis cornua?* Tertio modo potest considerari, quantum ad usum ipsius, et sic quandoque est a Deo, puta, cum aliquis secundum præcepta divinæ justitiæ utitur concessâ sibi potestate, secundum illud: *Per me reges* etc. Quandoque autem non est a Deo, puta, cum aliqui potestate sibi datâ utuntur contra divinam justitiâ, secundum illud, *Ps.* ii, 2: *Adstiterunt reges terræ, et principes convenerunt in unum adversus Dominum.* »

§ 575.

REGULÆ PRO ELECTIONE DIGNITATUM CIVILIUM.

Ex hac doctrinâ S. Thomæ sequentes *Regulas* pro electione dignitatum civilium colligimus.

I. Elsi vel jure hereditario, vel alienâ electione ad dignitates civiles quis assumatur, considerandum, quòd non tam sit honor quàm onus, non tam felicitas quàm periculum æternæ felicitatis.

II. Etiam in casu juris hereditarii vel electionis non sunt adhibenda media vel in se iniqua, vel vitiosa ex motivo ambitionis, superbie etc., pro jure, quod quis habet, promovendo et obtinendo: sed licita humana media sic apponenda sunt, ut eventus animo pacato Deo relinquatur.

III. Imò orari debet Deus, ut effectum impediat, si in propriae animæ detrimentum cedat.

IV. Semper considerandum quòd non sufficiat bene incli-

pere, sed perseveranter cogitandum quòd non quis per se, sed per Deum regnet et judicet, in quo quia defecit Saul miserè perit.

V. Unusquisque ad dignitates civiles ordinatè aspirans, se requisitis ad eas qualitatibus ritè instruere debet, ut suo munere benè fungi queat.

§ 576.

IN STATU SÆCULARI, VOCATIONI SUÆ RESPONDENS
PERFECTIONEM ASSEQUI POTEST.

Vocatione Dei ad statum sæcurem et ad aliquod ejus officium, præviâ consultatione et oratione, cognitâ, sive sit ad officium sublime, vel infimum, unusquisque illi exactè respondere debet: et sic securè ad perfectionem christianam et æternam vitam pervenire poterit. *Prob.* 1^a ex S. Scripturâ que cum divitiis, conjugii et honoribus mundanis etc., adjuvante gratiâ divinâ, perfectionem et salutem æternam consistere posse docet. Sic, *Matth.* xix, 26, cum ex Christi sententiâ de difficultate salutis divitum discipuli ejus illius impossibilitatem inferrent, explicationem suæ sententiæ Christus ipse dedit: *Apud homines hoc impossibile est, apud Deum autem omnia possible sunt.* Sic, *I Cor.* vii, hortatur Apostolus servos ut in suâ servitute mancant, conjuges ut in suo matrimonio perseverent, liberos ut, si velint, conjugio se ligent, et a. v. 29 prescribit, quomodo omnia christianè fieri possint, et ait: *Tempus breve est; reliquum est, ut qui habent uxores, tanquam non habentes sint. et qui utuntur hoc mundo, tanquam non utantur; præterit enim figura hujus mundi.* Et, *I Tim.* ii, instruit uxores ut modestè et piè procedant; *quò salvabitur, uxor, per filiorum generationem.* Et, c. 5, de viduis præcipit: *ut irreprehensibiles sint, et de divitiis: non sublime sapere, nec sperare in incerto divitiarum sed in Deo vivo.* Item S. Præcursor, *Luc.* iii, 13, publicanis prescribit: *Quod constitutum est vobis, faciat; et militibus, v. 14: Neminem concutiat, neque calumniam*

faciatis, sed contenti estote stipendiis vestris. Sanè præter Sanctos veteris legis sæculares in S. Scripturâ laudatos Baynaudus, l. 18, in *Hagiolog. Lugdun.*, ex omni statu et officio Sanctos et Sanctas collegit, scilicet principes, laicos, gubernatores, iudices, milites, artifices, agricolas ex altâ, mediâ, et infimâ sorte. 2° Ita docent PP. S. Augustinus, de *Bon. conjug.*, c. 21, ait: « Non est impar meritum continentia in Joanne qui nullas expertus est nuptias, et in Abraham qui filios generavit : et illius enim celibatus, et illius connubium pro temporum distributione Christo militârunt : sed continentiam Joannes et in opere, Abraham verò in solo habitu habebat. Et, *Ep.* 189, ait : « Qui illius perfectionis de vendendis rebus consilium tam grande tamque præclarum non receperunt, et tamen a damnabilibus inimicis criminibus esurientem Christum paverunt, sitienti potum dederunt, nudum vestierunt, peregrinantiem susceperunt; non sedebunt quidem cum Christo sublimiter judicaturi, sed ad ipsius dexteram stabunt misericorditer judicandi. » Et S. Thomas, l. 2, q. 194, a. 4, docet : « Nilhil prohibet aliquos esse perfectos, qui non sunt in statu perfectionis : et aliquos esse in statu perfectionis, qui tamen non sunt perfecti. » Denique S. Laurentius Just., l. de *Obed.*, c. 26, monet sæcularem : « Cured diligenter facinora commissa delicta, tolisque viribus desinat lethalia perpetrare delicta, atque divina legis et mandatorum Ecclesie sit observatione contentus. » Ratio est quia charitas, in quâ essentialiter perfectio consistit, in omni statu, etiam infimo, æqualis, vel major, quàm in statu perfecto esse potest.

AN IN STATU ELECTO PERSERVERANDUM SIT.

Solutio. 1° Licet ante factam electionem plus, vel minus, pro meritis, status eligendus, seu officium considerari debeat, postea tamen, nisi exercitium sit illicitum, expedit ut in suo exercitio procedat, quod sæpè est necessarium et irrevocabile, uti in sacerdotio, conjugio, etc. 2° Quamvis electio temerè facta fuerit, expedit tamen plerumque in statu suo perseverare, si exercitium ejus non sit illicitum; imò in statu irrevocabili hoc necessarium est; deleta

enim per penitentiam temeritas præterita, acceptatisque in satisfactionem tribulationibus ex eâ causâ obvenientibus, Deus juvare non desinet, ut quicumque christianam vitam agere queat. 3° In sensu christiano, suâ quisque sorte contentus sit; debet enim acceptare illam ex divina providentiâ directam, vel in se, vel in effectu dirigibilem ad æternam salutem. Ex his inferi Ludovicus a Ponte, p. 6, medit. 46: « Rem esse periculosissimam, eligere statum contra voluntatem Dei et per prohibita media: est enim abrumpere filium mediocrum quæ divina Providentiâ paraverat in ordine ad meam salutem æternam, et mea erunt debita errores inde subori, atque mereor a Deo mihi denegari auxilium ad illud portandum onus, quod proprio libitu et contra ipsius voluntatem imposui mihi, eveniente id quod Christus D. asseveravit, *Matth.* xv, 13: *Omnia plantatio quam non plantavit Pater Cælestis eradicabitur.* Quò tamen non obstante, si jam error commissus est, nec est emendabilis, propterea quòd sit status perpetuus, vel aliâ ex causâ, non debere de divina diffidere misericordiâ: est quippe adeo charitas ejus infinita, ut si quis ab unâ extrahitur viâ designatâ, paternæ ejus Providentiæ sciat et possit per aliam viam restituere illum in finem intentum, exprimeudo ex malis bona, et ex erroribus veritates, eâ nihilominus conditione, ut facti penitent cum filio prodigo sese iterum remittat in manus Patris confidenter; nec enim deseret eos qui se in ipsa conjuncti. »

§ 377.

DEUS VOCAT ALIQUOS AD STATUM CLERICALEM.

Uterius Deus, quos vult, vocat ad statum clericalem, seu ecclesiasticum, eosque per gradus, juxta numerum eorum qui a Tridentino, *Sess.* 23, c. 2, sub nomine Sacramenti Ordinis recensentur, scilicet ad Clericalem Tonsuram, deinde ad Ordines minores, Ostiarii, Lectoris, Exorcistæ, Acolythi: mox ad Ordines majores, Subdiaconatus, Diaconatus, ac demum Presbyteratus. Et ex his alium vocat in Papam, alios in Cardinales, alios in Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, alios in Archidiaconos, Canonicos, Parochos; alios in Concionatores, Catechistas etc. Vid. Lud. a Ponte, l. 4, de *Perf. Christ.*, tr. 4, c. 6. Ita 1° docet S. Scriptura, *Hebr.* v, 4: *Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo,*

tanquam Aaron. *Eph.* iv, 11 : *Christus dedit Alios Pastores.* *Act.* xx, 28 : *Spiritus S. posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Et *Luc.* vi, 17 : *Christus vocavit discipulos suos et elegit duodecim ex illis, quos et Apostolos nominavit.* Sic et S. Mathias non nisi ceteris Apostolis sortem hanc a Deo exorantibus ad Apostolatam vocatus fuit, *Act.* i, 26. Accedunt 2° PP. S. Gregorius, p. 1 *Past.*, c. 1, ait de Rectoribus animarum : « Ex se namque et non ex arbitrio summi Rectoris regnant, qui nullis fulti virtutibus, nequaquam divinitus vocati, sed suâ cupidine accensi, culmen regiminis rapiunt potius quam assequantur. » S. Isidorus, l. 3 *Sent.*, c. 33, ait : « Vir ecclesiasticus, et crucifigi mundo per mortificationem propriae carnis debet, et dispensationem ecclesiastici ordinis, si ex Dei voluntate provenierit, nolens quidem, sed humilis, gubernandam suscipiat. » S. Bernardus, *Tr. de Convers. ad cler.*, c. 19, inquit : « Multi quidem veniunt, sed considera quis vocatur. » S. Thomas, in *Ep. ad Hebr.*, docet : « Disciplina Dei non habet quod quisquam sumat sibi honorem favore, pecuniâ, potentia... Sed debet vocari a Deo tanquam Aaron. » S. Bonaventura, l. 1 *Pharet.*, c. 11, monet : « Pavere debemus ad mandatum Christi, ut nemo hunc sibi sumat honorem, sed qui vocatus fuerit a Deo tanquam Aaron. » Ratio est 3^a quia ex vocatione divini ceu radice dependet series gratiarum ad status ecclesiastici obligationes explendas requisita.

VOCATIO HEC EST SUPERNATURALIS.

Scholium. Licet Deus ad statum ecclesiasticum nonnullos præparet, præterquam per virtutes infusas, etiam per dotes, aut talenta naturalia, quæ non modò omnem irregularitatem impediunt, sed etiam clericali excludunt; sed etiam ingenii, scientiæ etc.; vocatio tamen ipsa debet esse vel interna per occultam inspirationem, vel externa per electionem canonicam, et supernaturalis quâ Deus aliquem eligat præ aliis, præparetque dotibus congruis ad sacra ministeria dignè et laudabiliter obeunda, et hoc exigat specialis hujus status perfectio et difficultas: quod ex modo dictis patet.

§ 578.

VOCATIO AD STATUM ECCLESIASTICUM VALDE MATURE EXPENDENDA EST.

Vocatio hæc ad statum clericalem, seu ecclesiasticum, maximè Prælatorum, multò magis quàm vocatio ad statum religiosum et sæcularem, maturo consilio, et implorato lumine celesti, expendenda est. Ita Ludov. a Ponte, *de Perf. Christ.*, tr. 1, c. 6, quantum ad statum sacerdotalem, et tr. 7, c. 4 et 5, quantum ad Prælatos. Nam 1° S. Scriptura maximam in Ecclesiasticis perfectionem requirit, uti patet ex I. *Tim.* iii : *Oportet Episcopum irreprehensibilem esse etc.; diaconos similiter pudicos etc., etc.;* Et ad *Titum* 1 : *Oportet Episcopum sine crimine esse etc.* Id quod etiam declarat Tridentinum. 2° Gravissimè hoc inculcant PP. S. Hieronymus, *Ep. 1 ad Heliodor.*, ait : « Quodsi te ad eundem Ordinem (Episcopatus, vel Sacerdotii) pia fratrum blandimenta sollicitant, gaudeo de ascensu, timeo de lapsu; qui *Episcopatum desiderat, bonum optum desiderat.* Scimus ita : sed junge quod sequitur. *Oportet autem hujus modi irreprehensibilem esse etc. Probat se unusquisque et sic accedat.* » Similia habet S. Augustinus, l. 19 *de Civ.*, c. 19; et copiosè S. Gregorius, p. 1 *Past.*, c. 1; item S. Bernardus, *Tr. de convers. ad Cleric.*, c. 29, declamat : « Curritur passim ad sacros Ordines, et reverenda ipsis quoque spiritibus angelicis ministeria homines apprehendant sine reverentiâ, sine consideratione... Utinam magis turrim inchoaturi sedentes computarent, ne fortè sumptis non habeant ad perficiendum! Utinam qui continere non valent, perfectionem temerariè profiteri, aut cælibatui dare nomina vererentur! Sumptuosa siquidem turris est, et verbum grande, quod non omnes capere possunt. Esset autem sine dubio melius nubere quàm uri, et salvari in humili gradu fidelis populi, quàm in Cleri sublimitate et deterius vivere, et districtius judicari. » Denique

S. Thomas, t. 2, q. 185, a. 1, ad 2, docet : « Ad statum episcopalem præexigitur vitæ perfectio... Sed ad statum religionis non præexigitur perfectio, sed est via in perfectionem. » Ex quo infert : « Est presumptuosum quòd aliquis perfectum se putet, non autem quòd ad perfectionem tendat. » Et q. 184, a. 6, de omni Sacerdote, præsertim curam animarum habente, docet, licet non sit in statu perfectionis tam insolubiliter, sicut Episcopus, esse tamen ex parte, in Ecclesiâ Occidentali, ratione annexi coelibatus, « et quatenus interior perfectio requiritur ut aliquis dignè actus exerceat (sui Ordinis vel curæ). » 3° Rationem dat idem S. D., a. 8 : Tum quòd attentâ difficultate bene operandi, difficilior hoc sit in Sacerdote seculari « propter exteriora pericula : » tum quòd respectu Religiosi, nullo Ordine sacro insigniti, talis Sacerdos secularis est excellentior, propter ministerium Altaris, « ad quod requiritur major sanctitas interior, quàm requirat etiam religionis status. » Demum gravissimæ obligationes et officia, quæ Episcopis, Parochis, Canonici, Beneficiatis et reliquis Clericis incumbunt, et quæ ab aspirante ad statum clericalem attentè considerari debent, satis probant, quàm maturo consilio in electione illius procedendum sit.

§ 579.

SIGNA VOCATIONIS AD STATUM CLERICALEM.

Ut autem electio hæc bene fiat, sequentia *signa divina vocationis* in subjecto assignari possunt.

I. *Conscientiæ puritas*, et intactæ vitæ innocentia; nam Apostolus mandat Tito ut per civitates, constituat Presbyteros *qui sine crimine sint*. Et post pauca ait : *Oportet Episcopum sine crimine esse*. Et ad Timotheum de Diaconis ait : *Sic ministrent nullum crimen habentes*. Et S. Hieronymus ait : « Non eo tantum quo ordinandus est tempore, sine crimine sit et præteritas maculas novâ conversatione diluerit; sed ex

eo tempore quo in Christo renatus est, nullâ peccati conscientia mordeatur. »

II. *Signum vocationis divine est studium et amor disciplinae ecclesiasticæ ac amor proximi*.

III. *Statum ecclesiasticum et dignitates illius ambire ex sinistra intentione, propter honorem, divitias etc., signum manifestum est nullius vocationis divinæ, sed suggestionis illius qui volens sedere in monte Testamenti in profundum præcipitatus est.*

IV. *Deus communiter non inspirat dignitatem Prælaturæ ecclesiasticæ, nisi per alios ad quos electio ad illam pertinet. Eligendo autem potius inspirat resistere, quantum potest, vel non nisi præmissâ cum Deo et dignis consulariâ maturâ consultatione, electionem acceptare.*

MONTUM CATECHISMI ROMANI.

SCHOLIUM. Plura de hac materiâ, maximè de Prælatione ecclesiasticâ, alibi dicentur, ubi de bono regimine Religiosorum tractabitur. Nunc sufficiat apponere verba Catechismi Romani, de Ordine inter alia dicentis : « Quamvis ex Apostoli sententiâ, I. Cor. 15, naturalis et divina lex jubet, ut qui altari servit, ex altari vivat; tamen quasvis et lucri gratiâ ad altare accedere, maximum sacrilegium est. »

§ 580.

DEUS ALIQUOS VOCAT AD STATUM RELIGIOSUM.

Denique Deus nonnullos ex specialissimâ gratiâ *vocat ad statum religiosum*. Ita Ludov. a Ponte, t. 3 de *Perf. Christi*, tr. 4, et alii Ascetæ passim. Qui est status fidelium, ad christianæ charitatis perfectionem tendentium, editis votis perpetuæ paupertatis, castitatis et obedientiæ, stabilis in communi vivendi modus ab Ecclesiâ approbatus. Prob. 1° ex S. Scripturâ, ubi Christus, præter præcepta omnibus fidelibus

communia, proponit velut consilia magnæ perfectionis paupertatem, castitatem et obedientiam sub voto electa, in vitâ communi: sic, *Matth. XIX*, 11, sub metaphora eunuchorum se ipsos castrantium, consultit castitatem, dicens: *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est... Qui potest capere, capiat. Et, v. 21, juveni diviti omnia precepta se custodisse asserenti suscipit paupertatem et obedientiam, dicens: Si vis perfectus esse, vade et vende quæ habes et da pauperibus, et habebis thesaurum in celo, et veni, sequere me. Ad quod Petrus, nomine omnium Apostolorum, ait: Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te. Et, *Act. IV*, 31, narratur primos fideles hierosolymitanos magnâ ex parte hæc religiosa consilia observasse; nam *multitudinis credentium erat cor unum et anima una, nec quisquam eorum quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia.* 2º Specialem hanc vocationem gratiam deprædicant PP. S. Dionysius, in *Ecl. hier.*, c. 6, Monachis summum inter fideles laicos locum assignat, propter perfectam abrenuntiationem, *quæ perfectissimam Monachorum philosophiam significat.* Eusebius, l. 1 *Demonstr. evang.*, statum monasticum dicit: «Naturam nostram et communem hominum vitæ rationem excedere.» S. Basilius, in *Constit. mon.*, c. 19 et 23 monastica vitæ cultores Christi et Apostolorum perfectos imitatores esse docet: «Siquidem discipulus Christus in hoc elegit, qui hoc vitæ institutum æmularentur, ut pereos formam relinqueret eandem securitæ posteritati.» S. Chrysostomus, *Hom. 19, in Matth.*, ait: «Monachus apostolicam vitam desiderat imitari.» Plura de præstantiâ vitæ monasticæ copiosè habet, in l. de *Vit. mon. et reg.* ac tribus libris *Cont. vituperat. vit. mon.* S. Hieronymus, *Ep. 1, ad Heliod.*, ait: «Cùm derelictâ militiâ te castrâsti propter regna celorum, quid aliud quàm perfectam secutus es vitam?» S. Augustinus, l. 17 de *Civit.*, c. 4, memorato illo Apostolorum voto: *Ecce nos reliquimus omnia*, inquit: «Illo votum potentissimi voverant: sed hoc eis, nonnisi ab hoc, de quo dictum est, *dans votum voventi.*» Et de perfectione religiosâ mira docet, l. 1 de *Mor. eccl.*, c. 23*

et 33. S. Gregorius, in *Regist.*, l. 2, ep. 100, edictum Mauriti imperatoris redarguit, quo prohibebantur milites Monachi fieri, inter alia dicens: «Plerique sunt qui, nisi omnia reliquerint, salvari apud Deum nullatenus possunt.» Cassianus, in *Instit. canob.*, l. 2, c. 8, statuit ad normam primorum fidelium Monachismum a S. Marco in Ægypto institutum, et inde a Patribus propagatum fuisse. S. Bernardus, *Serm. 46, in Cant.*, ait: «In Ecclesiâ quidem lectum in quo quiescitur, claustra existimo esse et monasteria in quibus quietè a curis vivitur sæculi et sollicitudinibus vite. Atque is lectus floridus demonstratur, cùm exemplis et institutis Palrum, tanquam quibusdam benevolentibus respersa floribus, fratrum conversatio et vita refulget.» S. Anselmus, l. 3, ep. 12, de *Consilio evangelico*: «Si vis perfectus esse, ait, hoc consilium magis in monastico quàm alio vitæ proposito impleri SS. Patres intellexerunt.» S. Laurentius, *Instit. de Disc. mon.*, c. 7, docet: «In humanis rebus et in hac peregrinatione nihil tam efficaciter gerit in se imaginem celestis Patriæ quàm monastica conversatio et congregatio divino cultui dicata.» Eodem modo loquuntur Gerson, p. 2, *Opusc. de Reliq. perf.*; Blossius, in *Apol. pro Thaulero*, c. 5; S. Catharina Senensis, *Dial. 157, 158*, dicens: «Hæc procul dubio fundata fuit a Spiritu S., posita veluti secura navicula pro recipientibus animabus quæ currere volunt ad perfectionem, ut eas tutissimè perducat ad portum salutis æternæ: hujus navicule patronus verè Spiritus S. est.» Et S. Theresia, *Vit.*, c. 32, a divino sponso accepit: «Quantumvis Religiones sint relaxatæ, non putandum esse illas in modicum servitium Dei: quid esset mundo, nisi ob Religiosos?» 3º Ratio petitur ex S. Thomâ, 2, 2, q. 186, a. 1, sqq., ubi docet statum Religionis esse statum perfectionis; esse multò perfectiorem statu purè seculari: mancipare hominem totaliter cultui et servitio divino: expedire eum per vota religiosa a negotiis secularibus: certum esse, ingressum in religionem esse melius bonum, nec dubitari posse, propositum de hoc ingressu in corde exortum esse a Spiritu Dei. Ergo ad eum vocari specialissima gratia est. Deinde gratia

vocationis religiosae eruit hominem ab ingenti periculo pendendam animae in vitâ seculari: uti enim observat S. Bonaventura, in *Apolog. paup.*, per votum paupertatis concupiscentia oculorum, seu avaritia; per votum castitatis, concupiscentia carnis, seu luxuria; per votum obedientiae, superbia vitâ declinat, « in quâ triplici supererogatione declinatione triplicis originis omnis mali, partem evangelicæ perfectionis consistere, et S. Scriptura insinuat et veri Doctores astruunt, et SS. Patres Religionum Institutores affirmant. » Unde concludit: « Convolate ad urbes refugii, ad loca videlicet religiosa, ut possitis de præteritis agere poenitentiam, in presenti obtinere gratiam, et fiducialiter futuram gloriam præstolari. »

VOCATIO RELIGIOSA EST SIGNUM PRÆDESTINATIONIS.

SCHOL. I. Gratia vocationis ad statum religiosum juxta P. Platî, l. I. *de Stat. rel.*, c. 32, etc., pro signo prædestinationis haberi et aestimari potest; nam, *Matth.* xix. 29, Christus promisit: *Omnia qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam æternam possidebit.* Accedit S. Laurentius Just., c. 7, *de Discipl. mon.*, dicens: « Securè speret post hanc peregrinationem ad illam supernam intrare Hierusalem, quicumque in Justorum congregationem (scilicet monasticam) fuerit vocatus: magnum quippe electionis indicium est, hujus fraternitatis habere consortium. » Et auctor *Serm. ad frat. de Monte* inquit: « Moriens vix, aut nunquam aliquis (monachus) in infernum descendit, quia vix unquam aliquis, nisi cælo prædestinatus, in cellâ usque ad mortem persequitur. » Et S. Arsenius, in *Vit. PP.*, l. 3, orans Deum: « *Domine, ostende mihi viam, per quam possim salvari*, audivit: *Arsens, fuge homines, et salvaberis*; unde, relicto mundo, in eremum secessit. »

PROFESSIO RELIGIOSA EST QUASI ALTER BAPTISMUS.

SCHOL. II. S. Thomas, 2, 2, q. 189, a. 3, ad 3, docet per professionem religiosam, veluti per alterum baptismum omnium antea actæ vitæ peccatorum poenas remitti, ejus privilegii, etsi ratio satis urgens dari non possit, ex comparatione tamen cum baptismo

vero factâ satis rationabiliter colligitur. Nam sicuti in baptismo ideo omnis reatus poenæ tollitur, quia per eum conselpimus Christo in mortem, uti Tridentinum ait, sess. v, c. 3, ita per professionem religiosam homo, omnia relinquendo et Christum sequendo, cum eo moritur et sepelitur. Idem confirmatur ex visione illius Monachi ex vitis PP. a S. Thomâ citatâ, qui dixit: « Virtutem quam vidi stare super baptismâ, vidi etiam super vestimentum Monachi, quando accipit habitum spirituale. » Eodem modo loquuntur PP., inter quos S. Bernardus, l. *de Præc. et disp.*, c. 17, interrogans, cur disciplina monastica secundum baptismâ vocetur? respondit: « Arbitror ob perfectam mundi abrenuntiationem. »

§ 581.

IN VOCATIONE RELIGIOSA MATURO CONSIGLIO
PROCEDENDUM.

In *recognoscendâ* et executioni mandandâ divinâ *vocatione ad statum religiosum* non temerè, sed cum consilio probi, docti et experti directoris spiritualis procedendum est. Ostendit hoc 1° S. Scriptura, ubi, *Luc.* xiv. 33, ad illud consilium religionis: *Qui non renuntiat omnibus quæ possidet*, etc., per duplicem parabolam hominis turrim ædificantis et regis bellaturi notatur, seriam de eo quod quis potest in re faciendâ, præmittendam esse considerationem. Et, *Matth.* xix. 11, Christus ait: *Non omnes capiunt verbum hoc, sed quibus datum est.* Et, v. 12: *Qui potest capere, capiat.* Accedunt 2° PP. S. Basiliius, *de Abdic. rer.*; et S. Laurentius Just., *de Discipl. mon.*, c. 3; aliique, § 351, citati. Unde etiam S. P. Benedictus, *Reg.* c. 58, præscribit: « Noviter veniens quis ad conversionem, non ei facilis tribuatur ingressus, sed, sicut ait Apostolus, probate spiritus, si ex Deo est. Et Clemens VIII, in *Decret. pro recept. Nov.*, § 23, mandat: « ut Superiores diligenter inquirent, quo spiritu, quâ mente ac voluntate id regularis vitæ genus candidati elegerint; num zelo melioris frugis... an potius levitate. » Et Tridentinum, *Sess.* xxv, c. 13, *de Reg.*, integrum annum novitatis pro maturâ hac, et uti S. P. Benedictus ait, *morosâ* deliberatione faciendâ re-

quirit. Magistrum Novitiorum monet etiam idem Sanctus, ut prædicat Novitio *omnia dura et aspera, per quæ itur ad Deum* etc. 3° Ratio est quia status religiosus, ob eximiam suam perfectionem, ultra virtutes et dotes infusus, aut talenta naturalia, non solum instinctum, seu inclinationem naturalem, sed inspirationem supernaturalem requirit, de quâ aliquis sine maturo etiam optimi directoris consilio prudenter et sufficienter certificari nequit. Vocatio enim ignota, vel nonnisi leviter apparens, perinde est ac nulla, pro tantâ resolutione ad totam vitam, et ex quâ gravissima mala et scandala oriri possunt.

PROPINQUI IN HAC VOCATIONE SUBINDE MALE CONSULUNTUR.

SCHOLIUM. Crassus est error eorum qui, in consultatione de amplectendo statu religioso, consulunt amicos et propinquos, et alios qui deliberantem, rationibus mundanis carnis et sanguinis, inò diabolicè detrahentibus statui religioso, retrahunt: nam, *Matth. x. 35*, Christus ait: *Veni separare hominem adversus patrem suam... inimici hominis domestici ejus: qui amat patrem aut matrem plus quam me, non est me dignus.* Et, *Luc. xii. 26*: *Si quis venit ad me, et non odit patrem suam et matrem, etc., non potest meus esse discipulus.* Unde S. Hieronymus, *ep. I.* Heliodorum ad vitam monasticam excitans, ait: « Licet in limine pater jaceat, per calcatum perge patrem, sicis oculis ad vexillum crucis evola: solum pietatis genus est in hac re esse crudelem. » Similia habet S. Laurentius Just., *l. de Discipl. mon., c. 4.*, et S. Bernardus, *Serm. de Conv. ad Cler.,* ait: « Quantos mundi sapientia maledicto supplantat, et conceptum in eis exlinguit ignem, quem voluerat Dominus vehementer accendi. Noli, inquit, præcipitanter agere; àiù considera: diligentius intueere. Magnum est quod proponis: opus habes multâ deliberatione. Experire quid possis, amicos consule, ne post factum poenitere contingat. Hæc sapientia mundi, terrena, animalis, diabolica, inimica salutis, suffocatrix vite, mater tepiditatis, que solet Deo vomitum provocare. » Et S. Anselmus, *l. 3. ep. 12.*, scribens alicui Episcopo quemdam a religione retrahenti, ait: « Horrendum est auditu, ut quos Christus elegit de mundo, Episcopus religet mundo: et quos Christus retrahat ad portum de procellis et tempestatibus mundi, hos Episcopus retrahat a portu in naufragos turbines mundi; et quos Christus abscondit in

ovili a multitudine insidiantium luporum, hos Episcopus rapiat et exponat multitudinî luporum. »

§ 582.

REGULÆ PRO COGNOSCENDA VOCATIONE RELIGIOSA.

Pro maturo hoc consilio in recognoscendâ vocatione religiosa sequentia signa et regulæ servant.

I. Attendendæ sunt *vires corporis et dotes animi*, ne quod impedimentum juris positivi aut naturæ a statu religioso prohibens obstat.

II. Requiritur *bona intentio*, nullo motivo lucri temporalis, ambitionis etc., vitiatâ; aliâs vocatio nulla et rejicienda est; ideoque Christus, *Matth. viii. 17*, reject illam legis peritum, qui dixit: *Magister sequar te, quocumque ieris*: quia non vocatus, et ex vitiatâ intentione se in discipulum obtulit: et sanè vitiatâ hæc intentio una ex potissimis causis relaxationis Religionum est.

III. Requiritur *interior impulsus* ex puro motivo *salvandi animam* propriam, qui, si ita vehemens fuerit sive a ratione præcipuè procedat, quod securius est, sive ab impetu voluntatis ut animus quietari non possit, nisi illi obediat, sed sentiat quòd illi sine speciali Dei displicentiâ et periculo animæ resistere non possit, sufficit ut vocatio divina censeatur: quia talis motio ex dictis motivis, nec a mundo, nec a dæmone, nec a carne esse potest, quorum suggestiones ex diametro sunt oppositæ. Ita S. Thomas, *Opusc. 17, a. 10.* docet: dato quòd angelus malus, transfigurans se in angelum lucis, incitet ad ingressum Religionis, scilicet ex bono motivo proposito, licet mediâtè pravam intentionem haberet, non esset periculum in hoc ei consentire, licet vigilanter ei resistendum esset, quando mox ad malum incitaret: uti enim ex S. Augustino S. Doctor notat: « Talis suggestio efficaciam non habet nisi interius quis attrahatur a Deo... et sic Religionis propositum, a quocumque suggeratur, a Deo est. »

IV. S. P. Benedictus, *Reg.*, c. 58, a Novitio requirit, « ut verè Deum querat, ut sollicitus sit ad opus Dei, ad obedientiam, ad approbria. »

V. Major consultatio requiritur, quando deliberatur an hæc potius quàm illa *Religio* hujus potius, quàm illius *Instituti* eligenda sit, ubi vires corporis, talenta et aliæ dotes candidati considerandæ sunt, et an disciplina regularis in eâ rite observetur.

VI. Denique *candidatus* a Directore bene *probandus* est per *Sacramentorum et exercitiorum spiritualium frequentiam*, confessionem generalem, et vitam virtuosè institutam etc.; de quibus videri possunt Ludov. a Ponte, l. 3, tr. 4, c. 11, et alii Ascetæ.

§ 585.

VOCATIO RELIGIOSA NON NEGLIGENDA, NEC DIU PROCRASTINANDA.

Vocatione religiosâ cognitâ, cavendum est ne illi *resistatur*, vel voluntariè *induciâ* illi interponantur. Nam 1° aliâs illa S. Scripture comminatio meriti timenda foret, *Prov.* 1, 24: *Vocavi, et remistis, extendi manum meam, et non fuit qui aspiceret, despectistis omne consilium meum... Ego quoque in interitu vestro ridebo.* Item illud quod invitatis ad cœnam magnam et recusantibus venire configit, *Luc.* xiv, 24: *Nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cœnam meam.* Denique, *Luc.* ix, 60 et 62, duos ad se vocatos non permisit Christus vel minimum executionem remorari, licet unus ad sepeliendum patrem, alter ad disponendum de rebus suis inducias peteret. 2° Ita docent PP. S. Hieronymus, *Ep.* 103, ad *Paulin.*, S. Chrysostomus, *Hom.* 56, ad *pop.* Et S. Anselmus, l. 2, ep. 29, ait: « Si et innocentibus et poenitentibus melius est ad vitam monasticam venire et redire quàm abstinere, quid moraris? Si priùs de hac vitâ tolleris, damnum est irreparabile. » S. Bernardus, *Ep.* 105, 108, 109, et ejus discipulus, *Declam.*, c. 2, ait: « Cùm a Deo verbum esse

non dubites, quid opus est deliberatione? Vocat magni consilii Angelus, quid aliena consilia præstolaris? Quis enim fidelior, quisve sapientior illo?... Novi ego quenam sint quæ oportet fieri citò. Ab ore putci gehennæ eripior, et inducias petam, et retardabor, et cunctabor exire, si fortè interim fiat aliquid... Magnum omnino est quod offertur; sed eò utique libentius et festinantius suscipiendum, et obvius arripiendum manibus cum fervore et hilaritate. » Denique S. Laurentius Just., c. 7, de *Disc. mon.*, monet: » Facile ab illâ Jerusalem celesti excluditur, qui ab hac Religionis vocatione fuerit segregatus. Ideo cum omni circumspectione et animi maturitate studeat, quisquis in hæc sancta collegia Deo dicata vocatus est, ne diaboli fallaciâ, aut sui negligentia, aut ignorantia, amoveatur ab illis. » 3° Ratio est, tum quia summa ingratitude, rusticitas et contemptus est tam gratiosam vocationem recusare, et nihil connaturalius quàm quod Deus, nolenti acceptare hanc seriem vitæ ad securiorem perseverantiam, nolit aliam specialis gratiæ directionem concedere, quæ tamen ad donum perseverantiæ requiritur; tum quia taliter recusanti, eò quod fortè sub præcepto non obligetur, Deus etiam id solum faciet, quod tantum promisit, scilicet, subvenire illâ serie auxiliorum sufficientium, sed non efficacium, quibus perseverare et salvari potest, sed non perseverabit nec salvetur.

§ 584.

VOCATIO SECUNDA EST SPECIALIS GRATIA.

Præter vocationem primam ad statum religiosum, specialissima etiam gratia est *vocatio secunda*, quâ quis in ipso hoc statu, fortè a spiritu suæ primæ vocationis deficiens, denuo potenter ad reassumendum priorem spiritum trahitur; maxime si huic vocationi effectus respondeat. Prob. 1° ex S. Scripturâ in illis septem epistolis, quæ jussu Christi a S. Joanne ad septem Angelos, id est Episcopos Asiæ, missæ sunt, *Apoc.* i et iii, in quibus indicatur vocatio hæc secunda a minori ad

majorem perfectionis, et a tempore vel lapsu ad renovationem ferventis spiritus, secundum perfectionem primæ vocationis. Unde, in Epist. primâ monetur Angelus Ephesi, ut primam charitatem collapsam repararet; in secundâ, Angelus Smyrnæ, ut sit in virtute constans usque ad mortem; in tertiâ, Angelus Pergami, ut se fortiter gerat; in quartâ, Angelus Thyatiræ, ut imperterrite resistat; in quintâ, Angelus Sardicensis, ut pœniteat de morte animæ; in sextâ, Angelus Philadelphiensis, ut teneat quod habet; in septimâ, Angelus Laodicensis, ut sibi provideat ne a Deo ob suam tepiditatem evomatur: et demum Dominus concludit, v. 20: *Ecce sto ad ostium, et pulso, si quis audierit vocem meam et aperuerit mihi januam.* Ubi secunda vocatio etiam in statu religioso innuitur. 2° Patet ex PP. S. Basilius, ep. 43, Monachum a primâ vocatione deficientem, ut secundam audiat, hortatur: « Recordare boni Pastoris; ille namque te insequitur, ut velut e lupi faucibus eruat, etiamsi duo tantum crura aut auriculæ portio supersint. » Et S. Bernardus, in simili casu, ep. 1, Robertum suum animat: « Habet quidem Christus multos milites, qui fortissimè cœperunt, steterunt, vicerunt: paucos autem qui, de fugâ conversi, rursus se periculo ingesserint quod declinaverant, rursus fingerint hostes quos fugiebant. Et quia omne rarum pretiosum, gaudeo te de illis posse esse qui quantò rariores tantò apparebunt gloriosiores. 3° Ratio est quia sicuti status religiosus perfectior est statu purè sæculari, ita etiam vocatî ad hunc statum uberiori a Deo gratiâ donantur, ut suæ vocationi respondeant, in eâ perseverent, non cadant, vel si ceciderint aut itepescant, a lapsu vel tempore resurgant; quod fit per gratiam secundæ vocationis, quæ, non minùs quàm vocatio ad secundam justificationem et perseverantiam requisita, juxta Tridentinum, sess. 6, can. 22, specialis est.

AD Vocationem secundam quænam spectent.

SCHOLIUM. Ad hanc gratiam secundæ vocationis, sive perseverandi in bene cœptis, sive a lapsu et tempore resurgendi, præter auxilia

interna gratiæ, etiam auxilia externa status religiosi spectant, scilicet, Sacramentorum frequentia, oratio vocalis et mentalis, lectio sacra, exhortationes, jejunia et alia carnis macerationes, clausura, silentium, correptiones, paupertas, obedientia, exercitia spiritualia quotidiana etc.; quæ omnia id præstant, quod ait S. Bernardus, *Serm. de Negotiatore quarente bonas margaritas*: « In Religione homo vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur fiducius, purgatur citius, præmiatur copiosius.

§ 585.

SECUNDÆ Vocationi Obediendum est.

Secundæ huic vocationi, quâ Religiosus ad renovationem spiritus vocatur, vel omnino resistere, vel per moram voluntariam non obsecundare, indicium damnationis est. Colligitur 1° ex S. Scripturâ, *Luc. ix, 62*: *Nemo mittens manum suam ad aratrum; et respiciens retro, aptus est regno Dei.* Quod de primâ æquè ac secundâ vocatione S. Basilius, in *Const. mon.*, c. 21, intelligit. Cui etiam illa quorundam discipulorum defectio consonat, *Joan. vi, 67*: *Multi discipulorum ejus abiierunt retro: et non jam cum Jesu ambulabant.* Ut docet S. Basilius, *Serm. de Abdic. rer.*, sub init. 2° Probatur ex PP. S. Augustinus, in *Ps. 75*, ait: « Nemo ergo positus in monasterio frater dicat: Recedo de monasterio, neque enim soli qui sunt in monasterio perverituri sunt ad regnum cœlorum, et illi qui ibi non sunt ad Deum non pertinent. Respondetur ei: Sed illi non voverunt, tu vovisti! tu retro respexisti. » Et ut ostendat se non loqui de solis Apostatis, adducit exemplum uxoris Loth, quæ non retro rediit, sed retro respexit, et versa est in statuum salis. Et demum hortatur Religiosum, dicens: « Unum sit ex professione tuâ, aliud ex adjutorio Dei perficietur. Aspice eum qui te ducit, et non respicias retro, unde te educit. Qui te ducit, ante ambulat; unde te eduxit, post te est. Ama ducentem, et non dama retro respicientem. Et Abbas Pynupentius apud Cassianum, l. 4 *Inst.*, c. 83, ait: « Sicut immensa gloria fideliter servientibus Deo ac secundum

regulæ institutionem illi adherentibus repromittitur in futurum, illa pœna gravissima præparatur his qui tepidè eam negligenterque fuerint executi, et secundùm hoc quod professi sunt, vel quod ab hominibus esse creduntur, fructus etiam congruus sanctitatis eidem exhibere neglexerint : melius est enim, secundùm Scripturam, *Ecl. v, 4*, non vovere quemquam, quàm vovere et non reddere. » 3° Ratio est : respondere primæ vocationi ad Religionem est tantùm signum incohatur prædestinationis, quatenus hæc vocatio hominem in viâ constituit, quæ, si bene teneatur, ad vitam planè conducit. Ergo si Religiosus ab hac viâ per conversionem ad mundum declinet, signum hoc evanescit et in signum damnationis vertitur, si secundæ vocationi, ad renovationem excitanti, vel resistat, vel voluntarias inducias illi ponat.

§ 586.

NONNISI RARO TRANSITUS AB UNA AD ALTERAM
RELIGIONEM CONSULENDUS EST.

Rarò etiam coram Deo tutum est primam vocationem descere, et in *aliam Religionem migrare*, nullominus ad *seculum*, non quidem apostatando, sed per viam permissionis, ad dispensationis Pontificiæ etc., allegando causas, vel primæ vocationis temerè susceptæ, vel seductionis aut violentiæ, vel inquietudinis in propriâ Religione tolerandæ, vel defectus virium ad ejus austeritates supportandas, vel aspirationis ad Religionem perfectiorem etc. In quibus casibus magna et sincerà consultatio opus est, et licet aliquando fieri possit ut hæc mutatio expediat, uti fatetur S. Thomas, 2, 2, q. 189, a. 8; tamen quia rarò est causa coram Deo legitima, rarò etiam prædictus transitus sub pretextu majoris perfectionis consulendus est. Rationem dat S. Thomas, l. c., dicens : « Dicendum quòd transire de Religionem ad Religionem, nisi propter magnam utilitatem, vel necessitatem, non est laudabile : tum quia ex hoc plerumque scandalizantur illi, qui

relinquuntur : tum etiam quia facilius proficit aliquis in Religione quam consuevit, quàm in illâ quam non consuevit, ceteris paribus. » Ad confirmationem allegat S. Doctor Cassianum, qui ex Abbate Nestorete, *Coll. xiv, c. 1*, docet : « Hoc univique utile ac conveniens est, ut secundùm propositum quod elegit, sive gratiam quam accepit, summo studio ac diligentia ad operis arrepti perfectionem pervenire festinet : et aliorum quidèmm laudans admiransque virtutes, nequaquam a suâ, quam semel elegit, professione discedat. Nec enim ulla membra aliorum sibi membrorum possunt ministeria vindicare, quia nec oculi manuum, nec nares aurium utantur officio. » Accedunt S. Basilius, in *Const. mon.*, c. 34; S. Bernardus, *Tr. de Præc. et disp.*, c. 16, et *Ep. 1 ad Robert.*; S. Laurentius Just., de *Disc. mon.*, c. 23; Card. Bona, de *Princ. vit. christ.*, c. 41.

COROLLARIA.

SCHOLIUM. Ex hoc sequitur 4° quòd is qui, agnitâ suâ tepiditate, renovationem sui spiritus desiderat, eam juxta normam primæ suæ vocationis in suo Ordine securitùs obtinere possit, quàm in alieno, si nimirum primo et puro fervore exercitia sui muneris impleat, orationi et mortificationi diligenter incumbat, Directorum sui monitis obediat, et exempla perfectiorum et Sanctorum sui Ordinis imitetur. 2° Si prima vocatio sive ad Religionem in genere, sive ad hanc in specie, fortè inconsiderata fuit, vel etiam nulla, usurpet præsentem vocationem, ac si prima esset, et in tuto erunt omnia. 3° Hoc modo fiet, ut nec de annullandâ, nec dispensandâ status Religiosi obligatione, nec de transitu ad aliam Religionem, multò minus ad vitam secularem et laxiorem, cogitet. 4° Imò etiam Novitius non cogitabit de habitu sponte dimittendo; si enim periculosum est vocationi suæ non respondere, quid erit post executionem Deo terga vertere? Sane ultionis divinæ casus in ejusmodi desertores non rari sunt, de quibus testatur S. Augustinus, in *Ps. 73*, dicens : « Nam et illud dicimus quibusdam fratribus nostris, quos fortè viderimus velut infirmari in proposito bono : et talis vis esse, qualis ille? Objicimus illis quædam, qui retro respererunt. Illi infatuati sunt in se, sed alios conflant, quando commemorantur ut illorum exemplum timentes, illi retro ne respiciant. »

IN RELIGIONE NON TEPIDE VIVENDUM EST.

Non tamen sufficit in statu Religionis secundum primam vocationem perseverare, in eaque tepidè et laxè vivere, nisi Religiosus, secundæ vocationi respondendo, ad perfectionem excitanti, excusso tepore, in spiritu fervere studeat. Conqueritur de hoc 1° Scriptura, *Jer. II, 15* : *Quid est, quod dilectus meus in domo meâ fecit scelera multa?* Et, *Is. xxvi, 10*, minatur : *In terrâ Sanctorum iniqua gessit, et non videbit gloriam Domini.* 2° Gravissimè in tales invehuntur PP. S. Basilius, in *Inst. mon.*, serm. 1; Cassianus, *Coll. I*, c. 6; S. Laurentius Just., *de Obed.*, c. 19, et S. Bernardus, *Serm. 2*, in cap. Jejun., dicens : « Corporis conversio, si sola fuerit, nulla erit: forma siquidem conversionis est ista, non veritas, vacuum virtute gerens speciem pietatis. Exteriorem quippe superficiem intuens, salva sibi omnia suspiciatur, non sentiens vermem occultum qui omnia corrodit. Manet tonsura, vestis nondum mutata est; jejuniorum regula custoditur, statutus psallitur horis, sed cor longe est a me, dicit Dominus. Attende solerter quid diligas, quid metuas, unde gaudeas vel contristeris; et sub habitu Religionis animum secularem, sub pannis conversionis invenies cor perversum. » Item V. Blossius, in *Apol. pro Thaulero*, c. 5, vers. fin. ex doctrinâ hujus illuminati viri tepidos Religiosos ita describit. » Nullo erga Deum atque divino studio, nullâ diligentia, nullâ strenuitate fervent... Satis verò creaturæ eis placent et sapiunt : his videlicet delectantur, has amore prosequuntur... Atque ita se totos foras effundunt, moribus incompressi, sensibus incustoditi, in loquendo garruli, stolidique. » Nec admittit pro excusatione quod tales nolint peccare mortaliter, et externa Religionis officia expleant, si amorem, cor et intentionem creaturis tribuant, sed subdit : « Si in hac impenitentia et vitiorum suorum periculosa ignorantia permanserint, nunquam Dei

faciem sunt conspecturi. » Ubi Blossius addit : « Audiant, et in animos suos demittant ista Thauleri verba Religiosi negliger viventis. » 3° Ratio est quia nihil prodest in statu perfectionis esse, qui obligat ad perfectionem singulariter supra perfectionem secularium tendere, si quis suæ obligationis immemor, omni spiritu vacuus, vix in alio quam habitu externo a secularibus differat.

COROLLARIA.

Schol. I. 1. Qui in statu religioso non religiose vivit, frustra de Religionis suæ perfectione gloriatur, et alios status, maxime Religiones non ita austeras, pessimè contemnit. 2. Non religiose viventes non solum statu relaxati, et in peccata certò gravia labentes, sed etiam tepidi et negligentes proficere in perfectione sui status. 3. Medicina pro tam exitioso statu unica est, executio renovationis, ad quam vocatio divina sollicitat : scilicet solum Deum in exercitiis spiritualibus et religiosis toto corde querere, et novam vitam verè spiritualem, discussâ omni pigritia, metu et fictâ impossibilitate, instituire.

RELIGIOSUS STATUS EST CONTINUUM MARTYRIUM.

Schol. II. Perseverantia in fervore status religiosi Patribus et Mysticis ansam præbuit, ut eum pro continuo quodam martyrio haberent. Ita loquitur S. Hieronymus, ep. 27, de S. Paulâ ad filiam suam Eustochium : « Mater tua longo martyrio coronata est : non solum enim effusio sanguinis in confessione reputatur : sed devotæ quoque mentis servitus immaculata quotidianum martyrium est. Et S. Bernardus, *Serm. 1*, de *OO. SS.*, vitam religiosam vel ob paupertatem, vel ob mortificationem internam et externam martyrii genus esse asserit. Et S. Theresia, in *Via perf.*, c. 12, ait : « Nescitis, sorores, vitam boni Religiosi, et qui vult esse de strictioribus amicis Dei, longum esse martyrium? » Et denique card. Bona, *de Princ. vit. christ.*, c. 40, ait : « Diebat quidam vir sanctus, nullum esse Religiosum in coelis, qui non fuerit Martyr in terris : vita quippe Religiosi, ad præscriptum suæ regulæ strictè viventis, incrementum martyrii est. Causa verò potissima, ob quam plerique in Religione irregulariter vivunt, ex defectu considerationis oritur : quia nec perpendunt, nec penetrant, quanta sit status religiosi sublimitas, et quam noxia sit omnis vel minima re-

gularis disciplinae relaxatio: hinc verò paulatim provenit propriæ vocationis oblitio.

ADHORTATIO AD SEQUENDAM VOCATIONEM RELIGIOSAM.

COROLLARIUM. Studeat proinde unusquisque vocationi suæ promptè ferventer et perseveranter respondere, maximè vero Religiosi, quibus suo exemplo Apostoli, perfectissimæ vitæ religiosi excoutores, in lege gratiæ præluserunt. Vocati sunt, *Matth.* iv, 19, Petrus et Andreas, et alios, v. 21, Jacobus et Joannes; *illi autem statim, relictis retibus, secuti sunt eum.* Vocatus est, *Matth.* ix, 9, Matthæus de telonio, *et surgens secutus est eum.* Quæ sequela non tam in abrenuntiatione corporali quàm spirituali consistebat; nam, uti monet Abbas Paphnutius apud Cassianum, *Coll.* 3, c. 7: « Nihil nobis proderit abrenuntiatione corporalis, et localis quodammodo transmigratione ex Ægypto, si renuntiationem cordis, quæ sublimior et utilior est, non valuerimus similiter obtinere. De illa enim abrenuntiatione corporali, quam diximus, ita pronuntiavit Apostolus: *Si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum, et tradidero corpus meum, ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.* » Quod B. Apostolus nunquam dixisset, nisi quia futurum spiritu providebat, ut aliqui, facultatibus universis in pauperum alimenta dispersis, ad perfectionem evangelicam et charitatis arduum culmen pervenire non possent, quia scilicet pristina vitia morumque inconcontinentiam, vel superbiâ, vel impatientiâ dominantem, in suis cordibus retinentes, nequaquam se ab illis expurgare curarent, et ob id ad charitatem Dei, quæ nunquam cadit, minimè pervenirent. »

§ 588.

SIGNA VOCATIONIS RELIGIOSÆ.

Signa ordinaria de quibus hic loquimur hæc sunt præcipuè: *Primum signum* consistit in fine: *Primum signum*, ait S. Bernardus senensis, *est voluntas bona*; finis autem huiusmodi duplex est: Unus *generalis* qui est fuga ab illecebris mundi, desiderium perfectionis etc.; alter *particularis*, id est proportionatus Religioni et Ordini qui eligitur, uti in *actibus* amor acquirendi charitatem Dei exercendo charita-

tem proximi; in *contemplativis*, amor contemplationis, ac solitudinis; in *mixtis*, complexus utriusque amoris; finis enim opus probat ac scrutatur.

Alia signa sunt a posteriori ut aiunt, effectus nempe vocationis ipsius, v. g. jucunditas mentis ex consideratione Religionis, propositum cavendi a circumstantiis peccatorum, Sacramentorum frequentia etc.: sunt enim veluti novi status præludia.

Imò etiam *occasio mala* potest esse aliquo sensu vocationis inductivum: ut dehonoratio, ægestas, quaesita etc.; Deus enim scit ex malis bona eruere; et ita plurimum Sanctorum vocationem configisse legimus. *Sepe evenit*, ait Macharius, *Hom. 32, ut Deus tribulationibus hominem exagitet, ita ut is qui omnia sibi infelicitè procedere videt, ita secum ratiocinari incipiat: quandoquidem in mundo consequi non possum, quæ volebam, ecce mundum relinquo et ad Deum accedo.*

EXAMINATA VOCATIONE, MAGISTER, DISCIPULI SUI TEMPERAMENTUM NATURALE COGNOSCERE STUDEAT. TEMPERAMENTUM QUID?

Licet omnes complexiones sint, absolute loquendo, æqualiter per gratiam ad finem supernaturalem dirigibiles, non tamen æquè faciliter omnes eo diriguntur. Est autem *temperamentum aggregatum ex mixtione quatuor humorum, videlicet, sanguinis, bilis flavæ, bilis atræ et pituitæ.*

QUOTUPLEX.

Schol. I. *Sanguis* hic sumitur pro illa parte masse sanguinæ, quæ, facta crebriori per corpus circulatione, magis est elaborata, calida et humida. *Bilis flavæ* est pars magis excocta, calida et sicca. *Bilis atræ*, seu melancholia, est pars ex conboecione in corde et hepate remanens, frigida, crassa, terrea et fortissima. *Pituita* est pars necdum multum excocta, crudior et alba, humida et frigida,

Ex hoc quatuor communiter temperamenta principalia a philosophis et medicis statuuntur. Primum est *cholericum*, seu igneum, in quo flava bilis, calor et siccitas prædominantur. Secundum est *phlegmaticum*, seu aquatum, in quo pituita, frigus et humiditas superant. Tertium est *melancholicum*, seu terreum, in quo atra bilis, frigus et siccitas prevalent. Quartum est *sanguineum* vel æreum, in quo sanguis, calor et humiditas dominantur. Ex his alia temperamenta, v. g., sanguineo-cholericum etc., consurgunt, cum rarò pura omnino in homine reperiantur.

SIGNA TEMPERAMENTORUM.

Scior. II. *Signa* temperamenti *cholericum* sunt, corpus durum, gracile, nigrum, pauca saliva, facies subnigra, vox velox et præceps, pulsus vehemens, somnus paucus et interruptus, somnia belliosa. Temperamenti *phlegmaticum*, corpus carnosum, crassum, multa saliva, nasi multa excrementa, canities præcox, tarda coëctio, facies alba, vox acuta, pulsus tardus, somnus multus et suavis, somnia de aquis. Temperamenti *melancholicum*, corpus tenue, asperum, facies nigra, vox demissa et timida, pulsus tardus, somnus turbulentus, somnia tristia. Temperamenti *sanguineum*, corpus hirsutum, carnosum, molle, agile, cito crescens, sudoriferum, facies rubra, amœna, vox firma, dulcis, querula, pulsus fortis, somnus multus et suavis, somnia jucunda.

§ 590.

CHOLERICORUM AFFECTIONES.

Cholericum ad iram, rixas, odium, invidiam et ambitionem sunt proclives. Ira verò moderata, cholera moderate subsidio, principium est magnanimitatis, constantiæ, virtutis et fortitudinis, neque ullum opus eximium et arduum sine cholera incipi aut perfici potest. Si cholericus sanctitatem colit, ac perseveranter perfectioni et humilitati studet, in penitentiis est constans, in operibus heroicis magnanimus, in oratione indeficiens, in obedientiâ promptus: at verò si cholericus ad vitia declinat, est contumax, protervus et incorrigibilis, mavult mori quàm humiliari; contentiosus est et cerebrus; castigatus, vitia occultat, non corrigit.

§ 591.

PHLEGMATICORUM AFFECTIONES.

Phlegmaticum conditionis sunt gravis et quietæ, atque in suis actionibus tardi. Si insignes evadant, alitur per hanc complexionem prudentia, non verò sapientiâ quæ a scientiâ oritur. Hi melioris judicii quàm intellectus esse consueverunt. Si qui alii, ratione temporis vel senectutis, tranquilli et phlegmatici fiunt, cum in juventute cholericum existissent, ob longam negotiorum oppidò gravium quæ peregerunt experientiam, magnâ et eximiam prudentiâ gaudent: qui verò in juventute perinde ac in ætate virili sunt phlegmatici, solent esse insigniter insipientes, simplices, faciles, levis admodum intellectus, et incapaces tam ad litteras, quàm ad sanctitatem, nisi gratia defectum suppleat.

§ 592.

MELANCHOLICORUM AFFECTIONES.

Melancholicorum duæ species numerantur. Alii sunt *Melancholici cholericum* et adusti, quorum melancholia conficitur ex fœcibus sanguinis: unde terrestris est, nigra, frigida et spissa; quæ si a cholera accendatur, et prædominetur, homines reddit insanos, furibundos, proditores, audaces, vindictivos, crudeles et ad omne malum proclives. Hi, si orationi mentali se dedant, in illusos duræ cervicis et conditionis deveniunt; unde tempestivè ab oratione retrahendi sunt, ne aliàs suis imaginariis revelationibus insaniant. Alia est *Melancholia*, quæ a flore sanguinis effluit, et est minus terrestris, minusque habens frigoris et plus caloris. Præterea nonnullos spiritus sanguineos continet, qui melancholicum docilem, blandum et lenem faciunt. Hujusmodi melancholia moderatam secum tristitiam affert, tranquillitatem in actionibus, profunditatem

in discursu, pondus et maturitatem in iudicio, nec ullum magnum, prudentem et sapientem hominem reperies, qui aliquid hujus melancholiae non habeat, quā etiam in senectute illi gaudent, qui in juventute cholericī fuerunt. Qui hoc humore insiguntur, ad magnos consiliarios, gubernatores et profundos litteratos sunt idonei, et si spirituales esse studeant, ad magistrī spiritūs apti erunt, utpote qui plerumque sunt prudentes atque discreti.

§ 595. *Sanguineorum affectiones.*
Sanguinei sunt in pueriliā et juventute selecti temperamenti ob prae-dominium humiditatis in sanguine: solent quidem esse tardiores ad capiendum, donec a siccitate cholerae sanguis acuat et depuretur: tunc vero solent esse acuti, habiles, amabiles, et plurimum humani. Proinde sunt ad sensualitatem nimium proclives, alias etiam delicias appetunt, et virtutibus penalisibus vehementer repugnant: haud tamen difficulter obedientia, lectioni spiritali et orationi sese accommodant. Si Magister illos per viam ingenio accommodat ducat, multum et celeriter in divino servitio progrediuntur. Sunt tamen in bono aequē ac in malo inconstantes: bene custoditū, evadunt servi Dei; si sibi ipsis relicti, si juvenes sint, et secularibus fiant familiares, perduntur. Vitia eorum ordinaria sunt amicitiae privatae, cupidiae et puritas non satis cauta: si vero bene custodiantur, sancti fiunt.

§ 594.

COGNITO TEMPERAMENTO, ATTENDAT MAGISTER QUAS AMICITIAS DISCIPULO PERMITTERE POSSIT. — AMICITIA QUID?

Respecto temperamento discipuli, Magister eum instruere poterit, quomodo *passiones inordinatas* ex temperamento natas

per virtutes *vincere* debeat. Quia verò ad virtutes comparandas plurima externa auxilia multum fovant, ut privatas pravas amicitias et secularium mala commercia fugere, ideo Magister providē attendere debet quasnam amicitias et quasnam commercia discipulo suo permittere aut prohibere debeat. Quod ut rite praestet, modò de hoc agendum est. Est igitur *amicitia* in genere *mutua, manifesta et gratuita benevolentia inter aliquas personas quae sibi invicem bene volunt et se mutuo bonis cumulare cupiunt*. Quibus verbis patet 1° discrimen esse maximum inter amorem propriè dictum et *amicitiam*: ille enim esse potest etiam non mutuos, imò etiam non notus personae quae amatur, et ideo fit ut in amicitia semper sit amor, sed non semper in amore amicitia; 2° ad amicitiam requiri mutuum honestorum bonorum communicationem sine qua subsistere nequit amicitia: imò corruptela potiùs dicenda foret quàm vera amicitia; 3° mutuum amorem illum gratuitum esse debere: qui enim privatam utilitatem respiceret, mercenarius esset, non amicus; non debemus amare, ait Augustinus, quomodo audimus gulosum: amo turbos quæris, quare amat? Ut occidat et consumat.... amicitia est quaedam benevolentia, ut aliquid prestemus eis quos amamus. *Tr. 8 in Joan.* Unde societas, quae a mercatoribus inquit ad mutua sociorum luca, et confederatio, quae a principibus ad mutuum interesse seu rationem status instituitur, potiùs ars quaedam quaestiosa quàm amicitia est. Sic ea necessitudo quae fundatur in delectatione etiam innocenti, capta ex formā speciosā, indole liberali, mutuo convictu inter duos ejusdem vel diversi sexus, est recreatio potiùs quàm amicitia, nisi primario in honestum feratur, et solim consequenter utilitatem et delectationem sublimiorem spectet: si autem deturpetur, et amor sit ex mutuo consensu ad turpia, nullo modo amicitia, sed pseudoamicitia, pseudoamicitia, et verum odium erit; cum non sit velle bonum, sed malum. Ex quo sequitur, quòd sola amicitia honesta sit vera, et simpliciter talis, quae sola amicam simpliciter bonum efficit, et eò plus minusve vera amicitia est, quò plus minusve perfectè honestatis habuerit.

AMICITIA QUOTIDIANA?

SCHOL. Amicitia alia est *naturalis*, quae fundatur in honestate morali, naturali, vel philosophica, quae mutuo se amant, inclinatione naturae, germani fratres, genitores et geniti, maritus et uxor, contubernales in officio, praecipue in litteris etc. Alia est *supernaturalis* et theologica, quae procedit ex principio et motivo supernaturali ad finem supernaturalem; uti si amor in mox diebus uniatuor cum charitate christianam, multoque magis, si amicos charitate perfectam junctos ducat ad perfectionem et profectum spiritualem. Alia est *universalis*, seu amor charitatis, quo omnes proximos complectimur, qui vera amicitia dici potest, quatenus est amor non concupiscentiae, sed amicitia, licet forte in multis desit complementum amicitiae ex defectu redamationis, communicationis etc. Alia est *privata*, seu amor charitatis, quo unus alterum praeter alio complectitur: v. g., consanguineos, concives etc. quae utraque iterum vel naturalis, vel supernaturalis esse potest. Amicitia privata, vel in *bonam partem*, si verum honestum spectet, esse potest; vel in *partem malam*, quae non nisi abusive amicitia est, et est «sodalitas paucorum vel ab affectu, vel a prava voluntate, demonis astu, per conjunctionem clandestinam confecta, ad molendum aliquid quod sit contra leges.» Ita Nigronius *Tr. de pecul. amicit.*, c. 1.

§ 595.

AMICITIA PRAVA IN RELIGIONE MAXIMÉ FUGIENDA.

*Amicitia privata in malam partem omnino reprobanda est, maximé in familiis religiosis. Prob. 1° ex S. Scripturâ. Eccli. VI, 7, dicitur: Si possides amicum, in tentatione posside eum, et ne facile credas ei. Est enim amicus secundum tempus suum, et non permanebit in die tribulationis. Est amicus, qui convertitur in inimicitiam; et est amicus, qui odium, et rixam, et convicia denudabit. Est autem amicus mensae, et non permanebit in die necessitatis.... Ab inimicis tuis separare, et ab amicis tuis attende. Et Matth. v, 20: Quod si oculus tuus dexter (id est amicus et consiliarius, juxta S. Augustinum etc.) scandalizat te, erue eum et projice abs te etc. 2° Probatur ex PP. S. Basilii, *Serm. 1 Ascet.*, ait: «Porro in hoc communi con-*

tubernio nequiquam patitur charitatis lex, aliquos coiri seorsim aut amicitias, aut sodalitates: si quidem nullo modo fieri potest, quin affectiones istae, quae in hanc magis quam in illam propendunt partem, plurimum incommodent communi omnium concordiae.» S. Chrysostomus, in *II Thessal.*, hom. 2, ait: «Nunc apud multos invenimus esse dilectionem, at ita, ut illa ipsa dilectio dissidii causa sit. Quando enim bini vel terni conjungimur, et duo quidem, vel tres, vel quatuor vehementer colligamur, a reliquis vero nos ipsos avellimus, dum ad istos refugium habemus, vel istis omnia praesumimus, illud charitatis est divisio, non charitas. Nam dic mihi, si oculus omnem providentiam et curam, quam pro universo corpore habet, in solam manum derivaret, ac reliquis omnibus membris contemptis, uni isti intenderet, an non totum perderet? absque dubio. Ita et nos etc.» S. Salesius, in *Vit. dev.*, 3 p., c. 20, monet: «Oportet invigilare, ne seducamur amicitias id genus, maximé dum contrahuntur personas inter sextis diversi quocumque sit praetextu: quandoquidem Sathanas vitiat saepe amorem sic se amantium. Incipiant amore virtuoso; at nisi abundet prudentia, mixtura fiet frivoli amoris, mox amoris sensualis, demumque amoris carnalis.» Videri etiam potest S. Joannes a Cruce, *Noct. obsc.*, l. 1, c. 4. 3° Ratio est quia amicitia privata in malam partem accepta, et in malum etiam indirectè inclinans, nulla est amicitia, quoniam non vult bonum, sed malum. Nec est amicitia christiana, quae in amore mutuo charitatis supernaturalis propter Deum et in ordine ad Deum fundatur. Ergo omnino, maximé vero in religiosis familiis, cum nullo modo sit religiosa, et a perfectione penitus desciscat, reprobanda est.

§ 596.

AMICITIA PRIVATA CUM CONSANGUINEIS VITANDA.

Porro descendendo ad amicitias privatas speciales, *primò* amicitia privata erga *consanguineos*, sive saeculares, sive simul